

Motion om jämställdhetskrav i upphandling

Jämställdhet innebär rättvisa, demokrati och delaktighet, att kvinnor och män ska ha samma möjlighet att forma samhället och sina egna liv. För att detta ska kunna förverkligas förutsätts lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom livets alla områden. Att integrera jämställdhetsperspektivet vid offentliga upphandlingar säkerställer att kvinnor, män, flickor och pojkar garanteras likvärdig service och rättvis fördelning av resurser. Det är också ett sätt att höja kvaliteten på den offentligt finansierade verksamheten så att den blir mer effektiv och säker.

Kommuner och landsting har idag stora möjligheter att ställa jämställdhetskrav i sin offentliga upphandling, ändå är det en möjlighet som används sparsamt. Upphandlingar sker i strikt reglerade former enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om valfrihetssystem (LOV). Lagstiftningen ger upphandlande myndigheter möjlighet att ställa olika krav på leverantörerna utöver själva tjänsten eller varan. På miljöområdet har kommuner och landsting kommit ganska långt när det gäller kravställandet. Men när det gäller jämställdhetskrav finns stora utvecklingsmöjligheter

Ett exempel på hur man använder sig utav jämställdhetskrav i upphandlingar är Växjö kommun som lagt till detta i sin upphandlingspolicy. Policyn ställer bland annat krav på att leverantörer ska ha en jämställdhetsplan som lever upp till lagens krav. Det kan till exempel kontrolleras genom att använda SKL's checklista. Checklistan är ett exempel på hur en kommun kan följa upp leverantörens aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagen genom att från denne inhämta handlingar och uppgifter.

Utdrag ur upphandlings- och inköpspolicy för Växjö kommun, senast ändrad 2011-08-30:

"Växjö kommun bedriver ett omfattande arbete för ökad jämställdhet mellan kvinnor och män. Företag som har 25 anställda eller fler ska till sina anbud på tjänster och byggtreprenader bifoga egna aktuella jämställdhetsplaner, se 3 kap 13 § Diskrimineringslagen (2008:567). Växjö kommun ska ställa krav på att leverantörerna i sin affärsverksamhet inte diskriminerar någon på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck"

Ovanstående text från Växjö kommun är ett exempel enligt LOU systemet. Det går dock även att ställa liknande krav i LOV. I lagens 4 kapitel, 2 §, ges nämligen möjligheter att ställa krav på jämställdhet och sociala hänsyn:

"Den upphandlande myndigheten får ställa särskilda sociala, miljömässiga och andra villkor för hur ett kontrakt ska fullgöras. Samtliga villkor ska anges i annonsen om valfrihetssystem eller i förfrågningsunderlaget."

Socialnämnden i Bollnäs kommun har t.ex. beslutat att ställa krav på jämställdhet vid upphandling av personlig omvårdnad och service:

"För att kunna ingå avtal med socialnämnden ska utföraren följa socialnämndens jämställdhetspolicy, i vilken man bland annat fastslår att jämställdhetsarbetet inom socialnämnden är en del av ett pågående kvalitetsarbete och att det är viktigt att kvinnor och män får en likvärdig behandling."

Enligt SKL ska Sveriges kommuner och landsting i all sin verksamhet undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och främja jämställdhet därför vore det fullt rimligt om Österåkers kommun följer SKL's rekommendationer och inför jämställdhetskrav i sina upphandlingar. Det vore även i linje med EU-rättens krav på systematisk jämställdhetsintegrering i offentliga verksamheter.

Med bakgrund i detta föreslår jag fullmäktige besluta

- Att i linje med SKL's rekommendationer besluta att Österåkers kommun inför jämställdhetskrav i upphandlingar som sker i såväl LOU som LOV systemet i den mån det är möjligt

Andreas Lennkvist
Andreas Lennkvist (V)